

Fenyvesi Ottó

CHLOROPHYLLE ÉS MINIMUM

Antracit egy ócska teáskannában
töltötte életfogytiglani börtönbüntetését.
Végre béke honolt az egész vidéken.
Olykor elégedett kukorékolás hallatszott
a baromfiól felől, valaki épp jól végezte dolgát.
Képregény volt az élet: Chlorophylle és Minimum.
Az idő kerek volt, tiktakolt és
vadul forgott körbe-körbe.

Képregény volt az élet.
Még nem ismertem a betűket, ezért
anyámnak minden csütörtök délelőtt
Buksit¹ kellett olvasnia, fennhangon:
Vakarcsot és Pöttömket
(Chlorophylle et Minimum),
Clifton ezredes nyomozásait,
Valiant herceg szerelmi életét és
a vikingekkel vívott csatáit,
a Fehér lovas, Davy Crockett (ezredes)
és Jerry Spring (a magányos cowboy) kalandjait.
Csupa rettenhetetlen, bátor főhős,
mindig győzött az igazság
vagy Ucsa, a partizán.

Képregény volt az élet.
Fülünkben, szemünkben peregtek
a képek, a szóbuborékok, az akciók.
Pattogtak a golyók. Szólt a *mitraljez*².
Fából kardokat, puskákat faragtunk.
Nem szólt senki, ha olykor
rossz társaságba keveredtünk.
Elbűvölten néztük a rajzokat, silabizáltuk
a képregények buborékjait, felhócskéit,
mohón faltuk a szavakat, mondatokat,
kézen és fejen állva ismételgettük,
mit mondtak a szereplők.

¹ A Buksi a jugoszláviai magyarság második világháború utáni szó-
rakoztató-ismeretterjesztő hetilapja volt. Első száma 1957. de-
cember 26-án jelent meg Újvidéken. A Buksi tartalmának legna-
gyobb részét folytatásos képregények alkották, de foglalkozott tu-
dománnyal, sporttal is, emellett érdekességeket és rejtvényeket is
közölt. A Buksi utolsó, 249. száma 1962. október 1-jén jelent meg.
² golyószóró

Képregények, újságok tömkelege: Buksi,
Kekec, Panorama, Crtani romani³,
gazdag választék: Alan Ford, Rip Kirby,
Talraesett Tom és a Dalton fivérek,
Flash Gordon, illetve az ufók.
Hittünk a földönkívüli életben, a csillagközi utazásban,
csupa készség, csupa ígélet volt minden.
Az élet állandóan bugyborékolott,
valaki mindig beszélt, fecsegett,
lökte a közhelyeket, szaporodtak a buborékok,
szaporodtak a rések és repedések.
WOOOOWWW!

Végre béke honolt az egész vidéken,
Antracit egy ócska teáskannában töltötte
életfogytiglani börtönbüntetését.
Képregény volt az élet.
Fekete-fehér képregény.
Naivak és taknyosak voltunk,
téli-nyáron folyt az orrunk,
utáltuk a rizsát és a tejbegrízt.
Vitacitrotl ittunk kávéskanálból.
Mufurcnak és Bobinak hívtuk a kutyánkat,
apám vasat hajlított, anyám
meg egy Singeren varrt rendületlenül.
Az idő kerek volt, tiktakolt és
vadul forgott körbe-körbe.
Még nem volt tévé,
csak rádió, de az szólt rendszeren:
híradó, szív-küldi, faluműsor,
szombat esti vidámost,
zenés találka, slágerparti,
Rock Around The Clock.
Bakurek Mísike volt a legjobb barátom.
Elbűvölve néztük a rajzokat,
silabizáltuk a képregények felhócskéit,
kézen és fejen állva is olvastunk,
faltuk a szavakat, mondatokat.

A rémálmok az őket megillető helyre kerültek.
Antracit egy ócska teáskannában
töltötte életfogytiglani börtönbüntetését.
Vajon hány évesek lehettünk?
Vakon hittünk az életben és az ufókban.
Szerettük az elkerülhetlent, a véletleneket,
a guráblit, a jó, sűrű krumplilevest, no meg a sóletot
(Balassa nagymamám főzte a legjobbat).

³ rajzolt regények

És volt még valami: apám, miután
a vasárnapi húslevesben főtt
csirkék, tyúkok és kakasok fejéről
leszopogatta a bőrt és a cafatokat,
a csupasz koponyákat gondosan kettémetszette,
kiszedte belőlük az agyvelőt és átnyújtotta nekem.
Ez volt a legkedvesebb mozdulata irányomban,
egész életében durva volt, mint a pokróc,
soha semmi meghatódás, érzékenyülés.
Viszont a csirkék, tyúkok és kakasok remegő agyveleje
a földkerekség legfinomabb étkének tűnt.
Az a szertartásba illő mozdulat nekem
a vasárnap déli ebéd csúcspontja volt.

Antracit egy ócska teáskannában töltötte
életfogytiglani börtönbüntetését.
A rémálmok az őket megillető helyre kerültek.
Dzsoánovity volt a párttitkár.
A topolyai ipartestületben a vegyes kórus
a Petőfi Brigád hőstetteiről énekelt.
Megengedett hangnem: a-moll, B-dúr stb.
Képfőára kanalztuk a Vitacitolt.
A Buksit állítólag a Jugoszláv Harcos Szövetség
szüntette meg, mert a fiatalokat nem nevelte
kommunista hazafiságra.
Ott akkor véget ért a magyar képregény-világ.
Valiant herceg elfelejtett magyarul.
Szerbhorvátul minden mehetett tovább.
Előkerültek a szótárak, és tovább
faltam a képregényeket:
uuuh! Moja draga puši na lomači. 4
Put u pakao – treba da se asfaltira!5

Keményen peregetek a hatvanas évek,
szánsájn és minden veri gud.
Kinőttem a „pisis” gyerekkorból,
elköltöztünk egy másik topolyai házba,
féltett kincseim, a Buksik és a
képregények a padlásra kerültek.
Évekig fent szunyókált Jerry Spring,
Clifton ezredes és Valiant herceg
a kémény mellett, horogfák
és gerendák tőszomszédságában.
Inkább fociztam, büntetőket rúgtam,
mert három kornerért tizenegyes járt,
a lányok is egyre szebbek lettek,
és sokszor elmaradtam a leckével,

4 A szerelmem rágyújtott a máglyán.

5 A pokolba vezető utat le kell aszfaltozni!

talán még intőt is kaptam.

Apám egyszer úgy berúgott, hogy
bosszúból elégette az összes Buksimat.
Gyermekkorom egy szempillantás alatt ellobbant.
Nem mertem tiltakozni, sírni és toporzékolni se,
cserben hagytam képregény-hőseimet,
gyáva és gyenge voltam, mint Vakarcus
és Pöttömke (Chlorophylle et Minimum).
Bezárkóztam egy ócska teáskannába,
mert kezdett megérni bennem a gondolat,
hogy az ember nem méltó az életre,
hiszen ha az élet felett hatalmat nyer,
úgyis tönkreteszi.

